

**COLECTIVIZAREA
AGRICULTURII. REPRESIUNE ȘI
REZISTENȚĂ. STUDIU DE CAZ:
JUDEȚUL GORJ**

Hadrian GORUN¹

Gheorghe GORUN²

**AGRICULTURE COLLECTIVIZATION.
REPRESSION AND RESISTANCE.
CASE STUDY:
GORJ COUNTY**

Hadrian GORUN⁷⁶

Gheorghe GORUN⁷⁷

Abstract: The collectivization of the agriculture represented one of the greatest calamities in the history of Romanian village. The socialist transformation of the agriculture was inspired by the Soviet pattern. The Romanian Communist Party aimed to destroy the economic and political independence of the peasants. Land was the most important thing for the peasants. Without land, the peasants were to become agricultural proletarians. In the world of the Romanian village the values were reversed.

This study is based upon the accounts of the eye-witnesses and also upon the documents from archives and historiographical sources.

Many villages from Gorj have been victims of the collectivization, despite the limited agricultural potential of this county. The collectivization of this county did not have any economic reason if we take into account its relief. The main target of the Communist repression was so-called *kulaks*, the wealthy peasants.

However, we must mention that the most of the peasants opposed a strong and stubborn resistance against the agricultural policy of the Communist Party. There was a passive and generalized resistance against collectivization.

The regime used different methods to persuade peasants to join collective farms: psychological pressures, threats, molestations. A lot of peasants were tortured and even thrown

Abstract: The collectivization of the agriculture represented one of the greatest calamities in the history of Romanian village. The socialist transformation of the agriculture was inspired by the Soviet pattern. The Romanian Communist Party aimed to destroy the economic and political independence of the peasants. Land was the most important thing for the peasants. Without land, the peasants were to become agricultural proletarians. In the world of the Romanian village the values were reversed.

This study is based upon the accounts of the eye-witnesses and also upon the documents from archives and historiographic sources.

Many villages from Gorj have been the victims of collectivization, despite the limited agricultural potential of this county. The collectivization of this county did not have any economic reason if we take into account its relief. The main target of the Communist repression was so-called *kulaks*, the wealthy peasants.

However, we should mention that most of the peasants opposed a strong and stubborn resistance against the agricultural policy of the Communist Party. There was a passive and generalized resistance against collectivization.

The regime used different methods to persuade peasants to join collective farms: psychological pressures, threats, molestations. A lot of peasants were tortured and even thrown into prisons or into the labour camps.

¹ Lect. dr., UCB

² Prof. dr., CNSH

⁷⁶ Lecturer PhD- UCB

⁷⁷ Professor PhD- CNSH

into prisons or into the labour camps.

Keywords: collectivization, agriculture, peasants, repression, Gorj county,

I. Colectivizarea și rezistența la colectivizare în anii 1949-1952/1953

Satul românesc n-a cunoscut în îndelunga sa existență o mai cumplită □calamitate□ decât colectivizarea. Inspirată de modelul sovietic, □transformarea socialistă a agriculturii□ a lovit cu furie satul și pe locuitorii săi. Scopul urmărit de către Partidul Comunist (instrumentul de sovietizare a țării) a fost anularea relativei independențe existențiale a țăranului. Rostul vieții oricărui om al satului a fost să-și aibă bucata lui de □țarină□ care să-i asigure trecerea prin această lume. Nimic nu era mai prețios pentru țăran decât □moșia□ câștigată cu sudoarea palmelor, moștenită din moși-strămoși sau primită ca recompensă pentru serviciile aduse țării.

Cele două reforme agrare înfăptuite în 1864 și în 1921 au făcut din țăranii români, proprietari de pământ. Avându-și rostul lor, țăranii n-au cerut niciodată statului să-i hrănească, să le construiască case, sau să le asigure servicii. Mica proprietate asupra pământului îi făcea liberi.

Micii proprietari funciari au fost pilonii sistemului democratic parlamentar românesc.

Confiscându-le pământul și inventarul agricol, Partidul Comunist a urmărit să-i rupă pe țăranii de modul lor de viață, să le desființeze independența economică și politică, să-i transforme din oameni liberi în servi sau în proletari agricoli, utilizați ca o uriașă masă de manevră. Mai mult, în lumea satelor, valorile au fost răsturnate.

În studiul de față, am coroborat relatările martorilor participanți la evenimente cu documentele de arhivă și sursele istoriografice.

Colectivizarea a lovit și județul

Keywords: collectivization, agriculture, peasants, repression, Gorj county,

I. Collectivization and Resistance to Collectivization in 1949-1952/1953

The Romanian village has not known, during its long existence, a "calamity" more awful than collectivization. Inspired by the Soviet model, "the socialist transformation of the agriculture" furiously hit the village and its inhabitants. The purpose followed by the Communist Party (the tool that made the country soviet) was the annulment of the peasant's relative existential independence. The sense of every peasant's life was having their piece of "land" that should support them. Nothing was more precious for a peasant than "the estate" earned by means of his hands, inherited from his ancestors or received as a reward for his services for the country.

The two agrarian reforms in 1864 and in 1921 changed the Romanian peasants into landlords. Working for themselves, the peasants have never asked the state to feed them, to build houses for them or to provide services for them. The small property on the land made them free.

The small territorial owners were the pillars of the Romanian parliamentary democratic system.

Confiscating their land and the agricultural inventory, the Communist Party wanted to take the peasants away from their life style, to abolish their economical and political independence, to change them from free men into servants or agricultural proletarians used as a huge manipulation mass. Moreover, in the village world, the values have been turned over.

In the current study, we corroborated the confessions of the witnesses who participated to events with archive documents and historiographic sources.

Collectivization also hit Gorj county, despite of its reduced agricultural potential. During the collectivization years, the current

Gorj, în pofida potențialului său agricol redus. În anii colectivizării, actualul teritoriu al Gorjului era integrat administrativ regiunii Oltenia.³ Și aici, colectivizarea a urmat același tipic general, aplicat în întreaga țară.

Politica specială a autorităților comuniste a debutat cu reforma agrară din 1945. Aceasta avea un profund caracter propagandistic. Guvernul Petru Groza urmărea să-și atragă de partea sa pe numeroșii țărani care au primit pământ prin decretul din 23 martie 1945. Aplicarea reformei a avut repercusiuni dramatice asupra producțiilor agricole. Acestea sunt mai mici de 3-4 ori în 1945 decât în 1944.⁴ Comuniștii săvârșesc numeroase abuzuri și încurajează răzvrătirile împotriva proprietarilor de pământ. Simptomatice sunt cele întâmplate la Ștefănești în 1947. Țăranii - stimulați de propaganda comunistă - au împărțit cu de la ei putere moșia lui Gheorghe Magheru, în 1945. Doi ani mai târziu, proprietarul încearcă să-și recâștige moșia fapt care-i determină pe țărani să-l reclame la Minister⁵.

În perioada 1944-1946 Partidul Comunist din România (în continuare, vom abrevia P. C.) nu-și dezvăluie intențiile cu privire la colectivizarea agriculturii. Mai mult, atât Platforma-program a Blocului Partidelor Democratice din mai 1946, cât și oficiosul P. C., *Scânteia*, în numărul din 22 decembrie 1946, se pronunță pentru întărirea proprietății țărănești asupra pământului⁶.

După desființarea partidelor democratice și abdicarea forțată a regelui, comuniștii își schimbă total atitudinea față de proprietatea țărănească. Fără să-și asigure puterea economică, P.C. nu-și putea impune

Gorj territory was administratively integrated in Oltenia area.⁷⁸ Here, the collectivization also followed the same general pattern applied in the entire country.

The special policy of the communist authorities started with the agrarian reform in 1945. This had a deep propagandistic feature. Petru Groza Government wanted to attract on its side numerous peasants who had received land by means of the decree of March 23rd, 1945. The reform application had dramatic repercussions on the agricultural productions. These are 3-4 times smaller in 1945 than in 1944.⁷⁹ The communists accomplish several abuses and encourage the revolts against the landlords. The events of Ștefănești since 1947 are symptomatic. The peasants – being stimulated by the communist propaganda – shared by themselves Gheorghe Magheru's estate in 1945. Two years later, the landlord tries to take back his estate, fact that determines the peasants to reclaim him to the Ministry⁸⁰.

Between 1944-1946 the Communist Party in Romania (furthermore, we will abbreviate C.P.) does not confess its intentions regarding the agriculture collectivization. Moreover, the Programme-Platform of the Democratic Parties Block of May 1946, and also the official C.P., *Scanteia*, in the number of December 22nd, 1946, declare themselves for reinforcing the peasant property on the land⁸¹.

After abolishing the democratic parties and the king's forced abdication, the communists totally change their attitude to the peasant property. Without providing its economical power, C.P. could not impose its political and ideological domination. The

³ Excepție perioada 1950-1952 când există Regiunea Gorj (legea 5/6 septembrie 1950), cuprinzând fostele județe Gorj și Mehedinți și câteva comune din fostul județ Dolj.

⁴ Arhivele Statului, Târgu-Jiu, Fond „Prefectura județului Gorj”, dosar 45/1945, f. 39.

⁵ *Ibidem*, dosar 13/1946, f. 446

⁶ Stelian Neagoe, *Istoria politică a României între anii 1944-1947*, București, 1996, p. 359

⁷⁸ Except for the time between 1950-1952 when there was Gorj area (law 5/September 6th, 1950), containing the former Gorj and Mehedinți counties and some communes of the former Dolj county.

⁷⁹ State Archives, Târgu-Jiu, „Gorj County Prefecture” Fond, file 45/1945, f. 39.

⁸⁰ *Ibidem*, file 13/1946, f. 446

⁸¹ Stelian Neagoe, *Romanian Political History between 1944-1947*, Bucharest, 1996, p. 359

dominația politică și ideologică. Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție devine arma principală pentru consolidarea totalitarismului politic. Retorica pro-țăranime din anii 1945-1947 este repede abandonată de către demnitarii comuniști de la București. La Plenara Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, (în continuare, vom abrevia P. M. R.), din 3-5 martie 1949, Gheorghe Gheorghiu-Dej spune tranșant că victoria totală a socialismului nu se obține cu proprietate privată asupra pământului⁷. În 2 martie 1949, în preajma deschiderii Plenarei, au fost confiscate cele 50 de hectare rămase foștilor proprietari în 1945. Prin decretul 83 din 2 martie 1949⁸, în județul Gorj au fost expropriati definitiv 96 proprietari⁹, între care familia cunoscutului deputat Dincă Schileru, fostul prim-ministru Gheorghe Tătărăscu, moștenitorii generalului Gheorghe Magheru și fostul prefect, inginerul Aurel Pleșoianu.

Partidul Comunist a exploatat cu maximă eficiență cunoscutul dicton □învrăjbește și stăpânește□. Îndată după 1949 lumea satului a fost cuprinsă de frenezia luptei de clasă. Propaganda oficială a □săpat□ adevărate falii sociale. Într-o primă etapă ținta presiunii generale au fost proprietarii foarte înstăriți. Oficialii PCR urmăreau să inducă ideea că de toate relele de la sate sunt vinovați acești proprietari □reacționari□. A doua etapă a urmărit anihilarea țăranilor înstăriți (chiaburi), iar ultima, deposedarea de pământ a tuturor țăranilor, inclusiv a celor împrorietăriți în 1945. La Congresul al II-lea al PMR (decembrie 1955) Gheorghiu Dej atenționa că n-a fost, încă, lichidată chiaburimea și că mai există □rămășițe ale celorlalte clase exploatatoare□¹⁰.

socialist property on the production means becomes the main tool for reinforcing the political totalitarianism. The pro-peasants rhetoric in the years 1945-1947 is quickly abandoned by the communist officials of Bucharest. At the Central Committee Plenum of the Romanian Working Party (furthermore, we will abbreviate R.W.P.), of March 3rd-5th, 1949, Gheorghe Gheorghiu-Dej said trenchantly that the socialism total victory could not be obtained with private property on the land⁸². On March 2nd, 1949, around opening the Plenum, they confiscated the 50 hectares remained for the former landlords in 1945. By the decree 83 since March 2nd, 1949⁸³, in Gorj county, 96 landlords were permanently expropriated⁸⁴, including the family of the well-known deputy Dincă Schileru, the former prime-minister Gheorghe Tătărăscu, the successors of the general Gheorghe Magheru and the former prefect, the engineer Aurel Pleșoianu.

The Communist Party exploited with the maximum efficiency the well-known dictum "disunite and conquer □. Immediately after 1949 the village world was conquered by the frenzy of the class fight. The official propaganda "dug" real social fissures. In the first stage, the target of the general pressure represented the very rich landlords. The RWP officials wanted to induce the idea that these "reacting" landlords are guilty for all these bad things. The second stage wanted to annihilate the rich peasants (chiaburi), and the second one wanted to take away the land from all the peasants, including from the ones appropriated in 1945. At the 2nd Congress of RWP (December 1955), Gheorghiu Dej said that the rich peasant had not been liquidated yet and that there were also "remains of the other exploiting classes□"⁸⁵.

⁷ Gheorghe Gheorghiu-Dej, *Raport la Plenara CC al PMR din 3-5 martie 1949*, p.40.

⁸ *Buletinul Oficial*, (B. O. , în continuare), Nr. 1/2 martie 1949

⁹ Arhivele Statului, Târgu-Jiu, Fond „Prefectura județului Gorj”, dosar 139/1949, f. 50

¹⁰ Gh. Gheorghiu Dej, *Articole și cuvântări 1955-1959*, Editura Politică, București, 1959, p. 30

⁸² Gheorghe Gheorghiu-Dej, *Report at CC Plenum of RWP of March 3rd-5th 1949*, p.40.

⁸³ *Official Bulletin*, (O. B., furthermore), No. 1/March 2nd, 1949

⁸⁴ State Archives, Târgu-Jiu, "Gorj County Prefecture" Fond, file 139/1949, f. 50

Împotriva țăranilor proprietari a fost folosit un întreg arsenal de persuasiune, de la cele mai simple, precum presiunile, amenințările, lipsirea de libertate pe timp limitat, procesele publice etc., la confiscări de bunuri și deportări, până la aruncarea celor care nu se lăsau "convinși" în închisorile comuniste sau în coloniile și lagărele de muncă. Violența limbajului folosit de conducătorii comuniști nu-și găsește echivalent în nicio altă epocă istorică. Chiaburii "au un chip veninos și hrăpăreț", sunt "dușmani ai poporului", vinovați de "toate relele" care s-au abătut asupra satelor românești.¹¹

Metodele brutale folosite în "convincerea" țăranilor să se înscrie în colective au accentuat opoziția celor de la sate. În fața acestei realități, autoritățile fac pasul înapoi, îmbinând măsurile prin care urmăresc să cumpere bunăvoința țăranilor cu declarații demagogice de condamnare a abuzurilor săvârșite de activiștii zeloși. Conducerea de partid și de stat îmbină, cu lașitate, metodele de convingere prin forță, cu declarațiile cu privire la înscrierea de bună voie în Gospodăriile Agricole Colective (G. A. C.)

Avem de-a face cu o puternică și încăpățanată rezistență pasivă, generalizată, a țăranimii față de politica agricolă a PCR. Covârșitoarea majoritate a țăranilor este împotriva colectivizării. Autoritățile comuniste fac tot ce pot pentru a contracara această stare de spirit. Și-i apropie pe cei fără căpătâi, pe marginalizații și paraziții satelor și-i promovează în funcții de conducere. Sunt trimiși la sate numeroși activiști. Cei mai mulți sunt analfabeți sau/și lumpeni.

Gheorghe I. Gorun din satul Roșia-Jiu povestește: "Când s-a instalat PCR nu se vorbea de colectivizare. Aceasta ar fi însemnat o catastrofă pentru acest partid. Cu timpul a început să se vorbească despre

Against the owner peasants, they used an entire arsenal of persuasion, from the simplest ones, such as pressures, threats, lack of freedom for a limited time, public processes etc., to confiscating goods and to deportations, to throwing the ones who were not "convinced" in the communist prisons or in the working colonies and camps. The violence of the language used by the communist leaders has no equivalent in any other historical age. The rich peasants "have a poisonous and grasping face", they are "the enemies of the people", guilty for "all the bad things" that happened to the Romanian villages.⁸⁶

The brutal methods used for "convincing" the peasants to register to collectives emphasized the peasants' opposition. In front of this reality, the authorities make a step back, combining the measures by means of which they want to buy the peasants' goodwill with demagogic declarations of condemning the abuses accomplished by the earnest activists. The part and state leadership combines in a coward manner the convincing methods by force with the declarations regarding the willingly registration to the Collective Agricultural Households (C.A.H.).

We deal with a strong and persistent, passive, generalized resistance of the peasants to the agricultural policy of RWP. The peasants' overwhelming majority is against the collectivization. The communist authorities do everything they can to counteract this state of mind. And they get closer to the homeless, marginalized people and to the village parasites and they promote them in leading functions. Numerous activists are sent to the villages. Most of them are illiterates or/and lumpenproletariat.

Gheorghe I. Gorun from Roșia-Jiu village says: "When RWP was installed, they were not talking about collectivization. This would have meant a disaster for this party.

⁸⁵ Gh. Gheorghiu Dej, *Articles and Speeches 1955-1959*, Political Press, Bucharest, 1959, p. 30

¹¹ C. Avram, *Politici agrare în Oltenia anilor 1949-1962*, Editura de Sud, Craiova, 1999, p. 50.

⁸⁶ C. Avram, *Agrarian Policies in Oltenia of 1949-1962*, Southern Press, Craiova, 1999, p. 50.

întovărășiri pe sate. Oamenii fugeau ca de moarte de aceste nucleuri. Toți cei care luptaseră pe frontul din Răsărit văzuseră ce e un colhoz, cum se trăiește de pe urma acestora și ce venituri le aduce această formă. Cei care luptaseră în URSS duc o luptă aprigă împotriva acestor întovărășiri. S-au găsit, însă, lingăi și fățarnici care, pentru interesele lor, au dorit înființarea acestor întovărășiri...□.¹²

Cei considerați periculoși au fost ridicați de la casele lor și li s-a impus domiciliu obligatoriu. Așa s-a întâmplat cu soții Banu Aurelia și Banu Constantin (foști proprietari) din comuna Alimpești. Ei au fost ridicați de acasă în noaptea de 2-3 martie 1949 de către o □comisie□ alcătuită din □primar, dascăl, jandarm și alte două persoane înarmate□. Restricția de domiciliu obligatoriu, cu prezență săptămânală la Miliție pentru viză a durat până în 1963.¹³

Țăranul Fețeanu Vasile din Comuna Bolboși este condamnat la 6 ani închisoare și confiscarea totală a averii de către Tribunalul Militar Craiova întrucât s-a adresat unor susținători ai colectivizării în felul următor: □Mă prăpăditule, de ce te-ai trecut la întovărășire... pentru că vei fi tăiat și spintecat□ sau □ce te-a făcut prăpăditule să te înscrii la întovărășire că dacă voi prinde vreun întovărășit îl voi tăia cu securea□¹⁴. Opunându-se comasării terenului pentru întovărășire, V. Fețeanu își cheamă familia cu securea să-i omoare pe comuniștii care au venit să le ia pământul.¹⁵

La fel ca V. Fețeanu sunt condamnați, în temeiul articolului 209 punctul 2, litera e, Cod penal, pentru □uneltire contra ordinii sociale□, de fapt pentru opoziția lor la socializarea agriculturii, sute de țărani din județul Gorj.¹⁶

Later, they started to talk about village partnerships. The people ran away from these cores. Everyone who had fought on the Eastern battlefield had seen what a collective farm was, how they lived by means of it and the incomes brought by this farm. The ones who had fought in USSR are strongly fighting against these partnerships. But there were trenchermen and hypocrites who, for their interests, wanted to settle these partnerships...□.⁸⁷

The ones considered as being dangerous were taken away from their houses and a compulsory residence was imposed to them. This happened to Banu Aurelia and Banu Constantin, husband and wife (former landlords) from Alimpești commune. They were taken from their house in the night of March 2nd-3rd, 1949 by a "commission" composed of "mayor, teacher, gendarme and other two armed persons□. The compulsory residence restriction, with a weekly presence at the Police Station for the visa, lasted until 1963.⁸⁸

The peasant Fețeanu Vasile from Bolboși commune is sentenced to 6 years of prison and to the total confiscation of the fortune by Craiova Military Court whereas he addressed to some collectivization supporters as follows: □You, meagre, why did you join the partnership...because you will be cut and ripped out□ or □what made you, meagre, join the partnerships because, if I ever catch a partner, I will cut him with the axe□⁸⁹. Being against the field fusion for partnership, V. Fețeanu calls his family with the axes to kill the communists who came to take their land.⁹⁰

Like V. Fețeanu, hundreds of peasants of Gorj county⁹¹ are sentenced, based on article 209 point 2, letter e, Criminal Code, for "intrigue against the social order", actually

¹² Mărturie Gheoghe I. Gorun (1999)

¹³ *Cartea Albă privind lupta anticomunistă a fiilor Gorjului*, Asociația Foștilor Deținuți din România, Filiala Gorj, f.a. , p. 5-7

¹⁴ Din Hotărârea Tribunalului Militar Craiova, în Dosarul 178/1960.

¹⁵ *Idem*

¹⁶ *Cartea Albă privind lupta anticomunistă a fiilor Gorjului*, A.F.D.P. , Filiala Gorj.

□Majoritatea țăranilor s-au trecut forțat în CAP, intrând cu tot inventarul viu sau mort. Cei ce au fost contra au fost umiliți, bătuți, strămutați, trimiși în închisori, iar o parte și-au pierdut viața la canal sau în alte locuri de detenție. Un exemplu din Comuna Roșia-Jiu, sat Timișeni este Rogojanu Constantin care s-a opus cotelor și colectivizării, fapt pentru care a fost cercetat și închis și nu se știe nimic despre el. Aceste cazuri au fost cu miile sau zecile de mii. Au mai suferit pentru opoziția lor la colectivizare: preotul Popescu Ion, Bâldea Ion, Dodescu ..., care au antrenat o mare masă de oameni pentru a sabota pe toate căile politica PCR. Brăiloiu Mișu, lucrător la CFR a făcut politică contra partidului. A fost condamnat la mulți ani de închisoare sau chiar pe viață. A decedat în pușcărie. □¹⁷

Despre metodele folosite povestește și Gheorghe Huidu din satul Frățești. □Cu ajutorul miliției anumiți oameni din satul nostru (sunt numiți - n.a.) i-au forțat pe consătenii lor să renunțe la singura avere care le putea oferi un trai decent - pământul. □¹⁸

În comuna Mătășari, socializarea agriculturii a însemnat și obligația impusă țăranilor de a cultiva tutun. Cei care nu se conformau erau arestați pentru câteva zile. Așa au pățit Purdescu Ion și Purcel Vasile. După ce au semnat că vor cultiva tutun au fost eliberați.¹⁹

Rezultatele dorite de comuniști se lasă așteptate. Primul □colhoz□ (cea dintâi gospodărie agricolă colectivă) se înființează în comuna Stoina iar primul secretar PMR - Gorj înștiințează despre aceasta Comitetul

for being against the agriculture socialization". Most of the peasants forcedly registered in CAP, entering with the alive or dead inventory. The ones who were against this were humiliated, beaten, displaced, sent to prisons and some of them lost their life at the channel or in other detention places. An example from Roșia-Jiu commune, Timișeni village is Rogojanu Constantin who was against the shares and the collectivization and this is why he was investigated and imprisoned and we know nothing about him. There were thousands or tens of thousands cases of this type. They also suffered for being against the collectivization: the priest Popescu Ion, Bâldea Ion, Dodescu ..., who trained a big mass of people in order to sabotage on every way the RWP policy. Brăiloiu Mișu, working for CFR made politics against the party. He was sentenced to many years of prison or even for life. He died in prison. □⁹²

Gheorghe Huidu from Fratesti village also talks about the methods they used. "By means of the police, certain people from our village (they are mentioned - n.a.) forced their neighbours to give up to the only fortune that could offer them a decent living – the land. □⁹³

In Mătășari commune, the agriculture socialization also meant the obligation imposed to the peasants of cultivating tobacco. The ones who did not respect it were arrested for a few days. This happened to Purdescu Ion and Purcel Vasile. After signing that they will cultivate tobacco, they were released.⁹⁴

The results desired by the communists delay. The first "collective farm"

⁸⁷ Gheoghe I. Gorun' Confession (1999)

⁸⁸ *White Book regarding the Anticomunist Fight of Gorj's Sons*, Former Convicts Association of Romania, Gorj Filial, f.a. , p. 5-7

⁸⁹ Of the Decision of Craiova Military Court, in File 178/1960.

⁹⁰ *Idem*

⁹¹ *White Book regarding the Anticomunist Fight of Gorj's Sons*, A.F.D.P. , Gorj Filial.

¹⁷ Mărturie Gh. I. Gorun

¹⁸ Mărturie Gheorghe Huidu (2001)

¹⁹ Mărturie Săftău Constantin (2001)

Central al partidului.²⁰ În paralel se confiscă proprietățile celor declarați chiaburi (preot C. Popescu)²¹ și cele ale mănăstirii Strâmba-Jiu²². Până la sfârșitul anului 1950 s-au înființat în județul Gorj 8 gospodării agricole colective: Câlcești, Plopșor, Ștefănești, Rășina, Pinoasa, Bărbătești, Berlești²³. Calitatea celor înscriși este evidențiată de numărul animalelor aduse de către colectivități în gospodărie. Astfel, la Plopșor sunt aduși 12 boi și 6 vaci de muncă. La Ștefănești: 1 cal, 15 boi și 2 vaci; la Bărbătești: 1 cal, 4 boi, 6 vaci; la Berlești: 1 cal, 11 boi, 3 vaci, iar la Câlcești 1 cal și 9 boi²⁴.

Slaba calitate a □colectiviștilor□ este ilustrată de faptul că acestora li se spune de la □centru□ ce trebuie să facă. G.A.C. □23 august□ din Berlești primește ordin să procure până la 1 nov. 1950 : 35 tone fân; 10,5 t paie, 20,5 t coceni de porumb²⁵. Tot de la județ li se stabilesc: planul de producție, cum să adăpostească animalele, cum să repartizeze culturile, cum se îngrijesc animalele.²⁶

Gh. I. Gorun furnizează amănunte cu privire la □activitatea□ desfășurată în aceste gospodării colective. El vorbește despre întreprinderi patronale care efectuau toate lucrările atât la culturile de câmp cât și în zootehnie. „De remarcat, că în aceste nuclee nu a intrat nici un bun gospodar (chiabur). Aceste G.A.C.-uri erau patronate de câte o întreprindere din județ; aceste patronate le făceau toate muncile, de la arat și semănat până la recoltarea cerealelor, zarzavaturilor, fructelor; aceste lichele nici în sectorul zootehnic nu făceau nimic; oile le

(the first collective agricultural household) is settled in Stoina commune and the first secretary of RWP-Gorj announces the Central Committee of the Party about it.⁹⁵ In parallel, they confiscate the properties of the ones declared as rich people (the priest C. Popescu)⁹⁶ and the ones of the Strâmba-Jiu monastery⁹⁷. Until the end of 1950 8 collective agricultural households were settled in Gorj county: Câlcești, Plopșor, Ștefănești, Rășina, Pinoasa, Bărbătești, Berlești⁹⁸. The quality of the registered ones is spotlighted by the number of animals brought by the collectivities to the household. Thus, to Plopșor they bring 12 oxen and 6 working cows. To Ștefănești: 1 horse, 15 oxen and 2 cows; to Bărbătești: 1 horse, 4 oxen, 6 cows; to Berlești: 1 horse, 11 oxen, 3 cows, and to Câlcești 1 horse and 9 oxen⁹⁹.

The weak quality of the “collectivists” is illustrated by the fact that the “centre” tell them what to do. C.A.H. □August 23rd□ from Berlești is ordered to achieve until November 1st, 1950: 35 tons of hay; 10,5 t straws, 20,5 t cobs¹⁰⁰. The county also establishes for them: the production plan, how to snug the animals, how to distribute the cultures, how to take care of the animals.¹⁰¹

Gh. I. Gorun provides details regarding the “activity” developed in these collective household. He talks about patron enterprises that accomplished all the works both for the field cultures and in zootechny. “We should notice that no good householder (rich peasant) entered these cores. These C.A.H.-s were led by an enterprise of the county; these patronized did all their works, from ploughing and sowing to harvesting the cereals, the vegetables, the fruit; these toadies

⁹² Gh. I. Gorun's Confession

⁹³ Gheorghe Huidu's Confession (2001)

⁹⁴ Săftău Constantin's Confession (2001)

²⁰ Arhivele Statului Gorj, Fond Sfătu Popolar al Regiunii Gorj, Dosar 5/1950-1951, f.15

²¹ *Ibidem*, f. 9;

²² *Ibidem*, f. 2;

²³ *Ibidem*, Dosar 31/1950 fila 21, f.18, f.19

²⁴ *Ibidem*, f. 21

²⁵ *Ibidem*, f. 25

²⁶ *Ibidem*, f.30,31

tundeau tot cei de la întreprinderile patronale.”²⁷ Constatăm în această relatare asemănările cu anii '80, când lucrările agricole erau efectuate de către elevi, studenți, militari, iar începând cu 1987 și cu lucrători industriali.

Merită să ne oprim asupra Raportului Comitetului Provizoriu al Regiunii Gorj către Ministerul Agriculturii. Raportul este datat 3 oct. 1950. Existau în regiune 15 gospodării (regiunea Gorj cuprindea și județul Mehedinți). În 9 din acestea au fost aduse vitele și inventarul agricol. În 7 gospodării s-au adus 8400 kg.grâu și 458 kg.secară. Au fost predate gospodăriilor următoarele animale (număr și specii): 112 boi, 48 vaci muncă, 5 vaci de rasă, 39 cai, 8 viței, 172 oi, 58 miei, 2 porci, 8 purcei. Inventarul □mort□ cuprindea: 86 pluguri, 31 grape, 78 care, 35 căruțe, 1 semănătoare, 27 prășitori.²⁸ G.A.C. □Veac Nou□ din Ploșoru are 18 bovine iar C.A.C. □Drum nou□ din Rășina -14 bovine.²⁹

Aproape de necrezut, gospodăria □Drum Nou□ are 39 de membri din care 20 sunt salariați (?).³⁰

Documentele oficiale mai consemnează la sfârșitul anului 1950 încă o gospodărie colectivă: cea de la Văgiulești, inaugurată la 19 noiembrie 1950.³¹

Hăituiți de către autoritățile comuniste foștii proprietari încearcă să scape de pământ, cedându-l statului. Autoritățile refuză să le primească terenurile dacă în localitățile respective nu se înființează G.A.C.-uri!³² Să fi urmărit comuniștii să-i

did not do anything in the zootechnic sector; the sheep were fleeced by the ones from the patron enterprises too.”¹⁰² We find in this report the similarities with the '80s when the agricultural works were accomplished by pupils, students, militaries and, starting with 1987, by industrial workers.

We should stop at the Report of the Temporary Committee of Gorj County to the Ministry of Agriculture. The Report is since October 3rd, 1950. In the region, there were 15 households (Gorj county also contained Mehedinți county). In 9 of them they brought the cattle and the agricultural inventory. In 7 households they brought 8400 kg. wheat and 458 kg.rye. They brought to the households the following animals (number and species): 112 oxen, 48 working cows, 5 cows true to race, 39 horses, 8 calves, 172 sheep, 58 lambs, 2 pigs, 8 piglets. The “dead” inventory contained: 86 ploughs, 31 hacks, 78 carts, 35 chariots, 1 drill, 27 weedings.¹⁰³ C.A.H. □New Century□ from Ploșoru has 18 cows and oxen and C.A.H. □New Way□ from Rășina -14 cows and oxen.¹⁰⁴

Almost incredibly, the household □New Way□ has 39 members among which 20 are wage-earners (?).¹⁰⁵

The official documents also consign at the end of 1950 another collective household: the one from Văgiulești, inaugurated on November 19th, 1950.¹⁰⁶

Being chased by the communist authorities, the former landlords try to get away from the land, giving it to the state. The authorities refuse to receive their lands unless

⁹⁵ Gorj State Archives, Folk Council of Gorj County Fond, File5/1950-1951, f.15

⁹⁶ *Ibidem*, f. 9;

⁹⁷ *Ibidem*, f. 2;

⁹⁸ *Ibidem*, File 31/1950 page 21, f.18, f.19

⁹⁹ *Ibidem*, f. 21

¹⁰⁰ *Ibidem*, f. 25

¹⁰¹ *Ibidem*, f.30,31

²⁷ Mărturie Gh. I. Gorun.

²⁸ Arhivele Statului Gorj, Fond Sfatul Popular al Regiunii Gorj, Dosar 31/1950 f. 93

²⁹ *Ibidem*, f. 110

³⁰ *Ibidem*, f. 141

³¹ Idem, Dosar 44/1950, f. 1

³² Idem, Dosar 47/1950, f. 25, f. 95

umilească în asemenea măsură pe fruntașii satelor încât să-i transforme în susținători ai colectivizării? Totul este posibil!

Realitățile prezentate mai sus ne spun că în Gorj (regiune și județ) politica de colectivizare a avut un foarte slab ecou în primii ani după Plenara CC al PMR din martie 1949. □Supărarea□ lui Gh. Gheorghiu Dej exprimată în septembrie 1952 ne spune că situația se prezenta la fel în toată țara. Șeful partidului comunist spune că mica proprietate țărănească este dominantă în agricultură și că aceasta generează capitalism.³³ Măsura luată la această plenară exprimă îngrijorarea Conducerii Centrale a PCR și anunță o nouă și mai intensă campanie de înscriere forțată a țăranilor în gospodăriile colective.

În sept.1952 se elaborează o nouă Constituție, care introduce conceptul de proprietate socialistă.³⁴ Dacă proprietatea privată îți asigură libertatea, cea socialistă te face dependent de stat, de partidul comunist și de activiști. Dacă proprietatea privată te face cetățean, cea socialistă te face supus.

II. Legislația și justiția – instrumente ale regimului comunist pentru înfrângerea rezistenței la colectivizare. Un nou val de teroare 1957/58-1962

Rezistența la colectivizare este încrâncenată. Se opun nu numai fruntașii satelor (chiaburii) ci și micii proprietari funciari. Pentru a înfrânge opoziția țăranimii, partidul comunist apelează la cele mai dure mijloace și metode. Sunt combinate presiunile politice și juridice cu

C.A.H.-s are settled in those localities!¹⁰⁷ Did the communists want to humiliate the village leaders so that they could change them into collectivization supporters? Everything is possible!

The realities presented above tell us that in Gorj (region and county) the collectivization policy had a very weak echo in the first years after the CC Plenum of RWP of March 1949. Gh. Gheorghiu Dej’s anger expressed in September 1952 tells us that the situation was the same all over the country. The leader of the communist party says that the small village property is dominated in agriculture and that this generates capitalism.¹⁰⁸ The measure taken at this plenum expresses the worry of the RWP Central Leadership and announces a new and more intense campaign of forcedly registering the peasants to the collective households.

In September 1952 a new Constitution is elaborated and it introduces the socialist property concept.¹⁰⁹ If the private property provides freedom, the socialist one makes the people dependent on the state, the communist party and the activists. If the private property makes you a citizen, the socialist one makes you a subject.

II. Legislation and Justice – Tools of the Communist System for Defeating the Resistance to Collectivization. A New Terror Wave 1957/58-1962

The resistance to collectivization is

¹⁰² Gh. I. Gorun’s Confession.

¹⁰³ Gorj State Archives, Folk Council of Gorj County Fond, File 31/1950 f. 93

¹⁰⁴ *Ibidem*, f. 110

¹⁰⁵ *Ibidem*, f. 141

¹⁰⁶ *Idem*, File 44/1950, f. 1

³³ Gh.Gheorghiu Dej, *Articole și...*, 1953, p.689

³⁴ *Constituțiile României* (Constituția din 1952).

¹⁰⁷ *Idem*, File 47/1950, f. 25, f. 95

¹⁰⁸ Gh.Gheorghiu Dej, *Articles and...*, 1953, p.689

¹⁰⁹ *Romania’s Constitution* (1952 Constitution).

constrângerile economice.

O componentă importantă a politicii agricole inițiate de PCR este cea a colectărilor obligatorii. Impunerea cotelor este parte integrantă a luptei de clasă. Scopul colectărilor obligatorii este dublu, să-i ruineze pe țărani și să-i determine să-și abandoneze pământul.

Prin Hotărâre a Consiliului de Miniștri³⁵ sunt stabilite cotele obligatorii la produsele agricole, cantitățile pentru fiecare hectar și prețul produselor. Urmează reglementarea cotelor la lapte, oleaginoase, legume, furaje, semințe, carne.

Alte reglementări restrictive sunt introduse la 18 iunie 1952.³⁶ Dacă țărani nu-și achită cotele la termen, aceștia sunt obligați la plata unei amenzi în cuantum maxim echivalent cu valoarea produselor nepredate la data stabilită. La 10 zile de la somație produsele se confiscă pe cale administrativă. În timp ce proprietarii sunt ruinați, cei înscriși în G.A.C. se bucură de numeroase privilegii din partea conducerii comuniste. Obligațiile către stat ale chiaburilor se majorează cu 30%,³⁷ iar G.A.C.-urile primesc terenuri de la stat (în folosință) reduceri de impozite, credite, utilaje și mașini agricole.³⁸

Rezultatele politicii de colectivizare sunt slabe, fapt care-i determină pe fruntașii comuniști să schimbe strategia. Se acordă o mai mare atenție formelor simple de asociere (întovărășiri) și se încurajează micii producători să adere la politica de achiziții și contractări. Puternica rezistență manifestată de către țărani la colectivizare îi determină pe comuniști să caute o cale de compromis, amânând pentru o vreme aplicarea modelului

tough. Not only the village leaders (the rich peasants) oppose, but also the small territorial owners. In order to defeat the villagers' opposition, the communist party calls the toughest means and methods. The political and juridical pressures are combined with the economical constraints.

An important component of the agricultural policy initiated by RWP is the one of the compulsory collections. Imposing the "shares" is an integrant party of the class fight. The purpose of the compulsory collections is double, namely ruining the peasants and determine them to abandon their land.

The Decision of the Minister Council¹¹⁰ establishes the compulsory shares for the agricultural products, the quantities for every hectare and the product price. After that, there is the regulation of the shares for milk, oleaginous, vegetables, forages, seeds, meat.

Other restrictive regulations are introduced on June 18th, 1952.¹¹¹ If the peasants do not pay their shares in time, they are forced to pay a fine in a maximum quantum equivalent to the value of the products that had not been laid down on the settled date. 10 days after the challenge, the products are administratively confiscated. While the owners are ruined, the ones registered in C.A.H. enjoy numerous privileges from the communist leadership. The rich people's obligations to the state increase with 30%,¹¹² and the C.A.H.-s receive fields from the state (in use), tax reductions, credits, agricultural installations and devices.¹¹³

The results of the collectivization policy are weak, a fact that determines the communist leaders to change their strategy. They pay more attention to the simple forms

³⁵ Hotărârea Consiliului de Miniștri, (H. C. M. , în continuare) 571/1950, Buletinul Oficial (B. O. , în continuare), nr.46/26 martie 1950

³⁶ B. O. nr.30/30 iunie 1952 (Decretul nr. 131/1952)

³⁷ B. O. nr.3/26 ian.1953 (Decretul nr. 45/1953)

³⁸ Decret 444/ B. O. nr.43/28 oct 1953 (Decret nr. 444/1953)

¹¹⁰ Decision of the Minister Council, (D.M.C., furthermore) 571/1950, Official Bulletin (O.B., furthermore), no. 46/March 26th,1950

¹¹¹ O.B. no.30/June 30th, 1952 (Decree no. 131/1952)

¹¹² O.B. no.3/January 26th, 1953 (Decree no. 45/1953)

¹¹³ Decree 444/ O.B. no.43/October 28th, 1953 (Decree no. 444/1953)

stalinist de transformare socialistă a agriculturii.

Până către anii 1957-1958 Partidul Comunist slăbește, oarecum, presiunea fizică asupra țăranilor, așteptând ca propaganda colhosnică și practica întovărășirilor să-și facă efectul.

Documentele de arhivă și relatările martorilor consemnează pentru intervalul 1952-1956/57 o explozie deosebită a întovărășirilor. Asemenea forme asociative se înființează în majoritatea localităților gorjane. Unele au specific zootehnic, altele specific pomicol sau cerealier. Întemeierea întovărășirilor și în zonele cu terenuri neproductive evidențiază, încă o dată, faptul că modelul sovietic este urmat cu îndărătnicie de comuniștii români.

Numai în raionul Gilort existau, în octombrie 1956, 48 întovărășiri agricole, viticole și zootehnice.³⁹

Denumirile întovărășirilor sunt dintre cele mai neașteptate. Unele (Zorii Socialismului, Drumul lui Lenin, Veac Nou, Victoria Socialismului, Viață Nouă, Cuceririle lui Octombrie etc.) au un pronunțat caracter propagandistic. Altele: (1 mai, 23 august, 16 februarie, 9 mai, 7 noiembrie, 8 mai, 8 martie etc.) încrustează sărbătorile dragi Partidului Comunist. Consemnăm și întovărășiri care poartă numele unor eroi acceptați de către comuniști (T.Vladimirescu, N. Bălcescu) dar și denumiri ilare: (11 martie, Ogoru Nou, Congresul al II-lea etc.).

În unele comune sunt 4-5 întovărășiri. La Logrești-Moșneni există întovărășirile: Congresul al II-lea, 16 februarie, Viață Nouă, Drumul Socialismului, 1 mai⁴⁰. Tot 5 întovărășiri au fost înființate și la Hurezani: Drumul lui Lenin, 7 noiembrie, 8 martie, 1 mai, T. Vladimirescu, Tîrgu-Logrești, Pojaru au tot 5 întovărășiri, iar Săuleștiul 6.⁴¹ De remarcat

of association (partnerships) and they encourage the small producers to access the purchasing and contracting policy. The strong resistance manifested by the peasants to collectivization determines the communists to look for a compromise, postponing for some time the application of the Stalinist model of "socialist transformation of the agriculture".

Until the years 1957-1958 the Communist Party decreases in some way the physical pressure on the peasants, waiting for the kolkhoz propaganda and the partnership practice to have an effect.

The archive documents and the witnesses' confessions consign for the lapse of time 1952-1956/57 a special explosion of partnerships. Such associative forms are settled in most of Gorj localities. Some have a zootechnic feature, others have a fruit-growing or cereal one. The achievement of the partnerships in the areas with non-productive fields spotlights once more the fact that the soviet model is wilfully followed by the Romanian communists.

Only in Gilort district there were, in October 1956, 48 agricultural, wine-growing and zootechnic partnerships.¹¹⁴

The partnerships names are very unexpected. Some of them (Socialism Dawn, Lenin's Way, New Century, Socialism Victory, New Life, October's Conquests etc.) have a strong propagandistic feature. Others: (May 1st, August 23rd, February 16th, May 9th, November 7th, May 8th, March 8th etc.) encrust the holidays loved by the Communist Party. We also consign partnerships named after some heroes accepted by the communists (T.Vladimirescu, N. Bălcescu) but also hilarious names: (March 11th, New Field, The 2nd Congress etc.).

In some communes there are 4-5 partnerships. At Logrești-Moșneni there are the following partnerships: The 2nd Congress, February 16th, New Life, Socialism Way, May

³⁹ Arhivele Statului, Filiala Gorj, Fond Sfatul Popular al Raionului Gilort, Dosar 79/1956, f. 1-2.

⁴⁰ *Ibidem*

⁴¹ *Ibidem*.

faptul că în aceste localități suprafețele bune pentru agricultură sunt infime.

În 1955 și 1956 arhivele dezvăluie o adevărată competiție între localitățile raionului Tg.Jiu în acțiunea de înființare a întovărășirilor. Sunt inaugurate întovărășiri la: Bâlta, Brădiceni, Drăgoești, Bumbesti-Jiu, Glodeni, Peștișani (2), Preajba, Stolojani (în 1955), Arcani, Bălești, Glodeni, Câlnic (2), Ciuperceni, Rugi (1956).⁴² În acest timp apare o singură gospodărie agricolă colectivă în localitatea Sâmbotin, care se adaugă celei de la Pinoasa.⁴³ De remarcat situația comunei Schela, vecină cu Sâmbotin, care nu are întovărășire.

Mai harnici în colectivizare sunt cei din raionul Gilort, unde se pun bazele a încă 4 G.A.C.-uri: Bărbătești - 2, Andreiești, Tg.Cărbunești.⁴⁴

Din păcate, în România, stalinismul rămâne politica PCR și după moartea dictatorului de la Kremlin. Gheorghe Gheorghiu Dej își consolidează pozițiile în fruntea partidului după serviciile aduse URSS în timpul revoltei anticomuniste din Ungaria. Represiunea asupra țăranilor care refuză socializarea sau desfășoară propagandă ostilă regimului Comunist este continuată. Instrumentul de represiune este Codul Penal cu celebrul său articol 209.⁴⁵ Mulți țărani sunt anchetați, arestați, condamnați. În rechizitoriu se face trimitere la apartenența politică anterioară⁴⁶, dar și țăranii care n-au făcut nici un fel de politică sunt supuși aceluiași tratament.

Reținem mai jos câteva nume de

^{1st15}. 5 partnerships were also settled in Hurezani: Lenin's Way, November 7th, March 8th, May 1st, T. Vladimirescu, Tîrgu- Logrești, Pojaru have 5 partnerships, too, and Săuleștiul 6.¹¹⁶ We should notice the fact that, in these localities, the surfaces adequate for agriculture are insignificant.

In 1955 and 1956 the archives confess a real competition between the localities of Tg. Jiu district in the action of settling the partnerships. They inaugurate partnerships in: Bâlta, Brădiceni, Drăgoești, Bumbesti-Jiu, Glodeni, Peștișani (2), Preajba, Stolojani (în 1955), Arcani, Bălești, Glodeni, Câlnic (2), Ciuperceni, Rugi (1956).¹¹⁷ Meanwhile, there is only one collective agricultural household in the locality Sâmbotin, next to Pinoasa one.¹¹⁸ We should notice the situation of Schela commune, in the neighbourhood of Sâmbotin, that has no partnership.

The people from Gilort district are more active in collectivization, and in Gilort they put the bases of 4 more C.A.H.-s: Bărbătești - 2, Andreiești, Tg.Cărbunești.¹¹⁹

Unfortunately, in Romania, Stalinism remains the RWP policy after the Kremlin dictator's death. Gheorghe Gheorghiu Dej reinforces his positions in leading the party after the services brought to USSR during the anticommunist revolt in Hungary. The repression on the peasants refusing the socialization or developing the hostile propaganda for the Communist system is continued. The repression tool is the Criminal Code with its famous article 209.¹²⁰ Many

¹¹⁴ State Archives, Gorj Filial, Folk Council of Gilort District Fond, File 79/1956, f. 1-2.

⁴² Arhivele Statului Tg. Jiu, Fond Sfatul Popular al Raionului Tg.Jiu, Dosar 33/1955-1956, f.10, f.13.

⁴³ *Idem*, Dosar 34/1955-1956, f. 2- 6.

⁴⁴ *Idem*, Fond Sfatul Popular al raionului Gilort, Dosar 89/1956, f.3.

⁴⁵ O. Roske, „Colectivizarea agriculturii. Represiunea Totală” în *Arivele Totalitarismului*, an II nr.3/1995, p.140

⁴⁶ *Ibidem*

¹¹⁵ *Ibidem*

¹¹⁶ *Ibidem*.

¹¹⁷ Tg. Jiu State Archives, Folk Council of Tg. Jiu. District Fond, File 33/1955-1956, f.10, f.13.

¹¹⁸ *Idem*, File 34/1955-1956, f. 2- 6.

¹¹⁹ *Idem*, Folk Council of Gilort District Fond, File 89/1956, f.3.

¹²⁰ O. Roske, “Agriculture Collectivization. Total Repression” in *Totalitarianism Archives*, year II no.3/1995, p.140

țărani condamnați de Tribunalul Militar Craiova în această perioadă. Constantin Cămui din Comuna Glogova, fost șef de cuib legionar a fost arestat în 19 februarie 1959. A fost judecat pentru că în perioada 1957-1959 a îndemnat pe anumiți consăteni să nu se înscrie în G.A.C. El le spune țăranilor că munca la CAP înseamnă mizerie. În seama celui judecat se pune și o învinuire politică. Cămui le spune sătenilor că în curând va izbucni un nou război mondial și regimul comunist va fi înlăturat. Este condamnat la 9 ani închisoare corecțională și confiscarea totală a averii. A fost închis la Marașu, Strâmba, Salcia, colonia de muncă forțată Ostrov.⁴⁷

Dumitru Priviță, Comuna Brănești, judecat pentru participare la întâlniri clandestine și propagandă ostilă în rândul sătenilor. A fost arestat de securitate pe 28 februarie 1959. Tribunalul Militar Craiova l-a condamnat la 5 ani închisoare și confiscarea averii. Execută pedeapsa la Ostrov până la 25 aprilie 1962.⁴⁸

Despre □lotul Brănești□ profesorul Liviu Trașcă din Tg.Jiu, originar din această localitate, își amintește că au fost judecați și condamnați 9 țărani între care: Sanfira Ion (în casa căruia se organizau întâlnirile grupului), Dumitru Godeanu, Constantin Andrei și Constantin Petcu. Dumitru Godeanu a fost omorât în timpul anchetei securității.⁴⁹

Alexandru Corici din Borăscu a fost arestat pe data de 9 iunie 1960 pentru că în anul 1959 a redactat o scrisoare anonimă și a expediat-o prin poștă tehnicianului agricol al GAC, amenințându-l că-i vor da foc casei întrucât este o unealtă a comuniștilor. Tribunalul Militar Craiova l-a condamnat la 8 ani închisoare și confiscarea averii.⁵⁰

Constantin Cochină, domiciliat în Comuna Bălănești a fost arestat de securitate în 10 aprilie 1959. Tribunalul Militar

peasants are investigated, arrested, sentenced. In the indictment, they refer to the previous political membership¹²¹, but also the peasants who made no politics have to suffer the same treatment.

We mention below some names of the peasants sentenced by Craiova Military Court in this lapse of time. Constantin Cămui from Glogova commune, a former leader of a legionary nest was arrested on February 19th, 1959. He was judged because, in the lapse of time 1957-1959, he encouraged certain villagers not to register to C.A.H. He says to the peasants that the CAP work means misery. The judged one is also politically guilty. Cămui says to the villagers that soon there will be a new world war and the communist system will be removed. He is sentenced to 9 years of correctional prison and the total confiscation of the fortune. He was imprisoned at Marașu, Strâmba, Salcia, the forced working colony Ostrov.¹²²

Dumitru Priviță, Brănești commune, was judged for participating to clandestine meetings and hostile propaganda among the peasants. He was arrested by the security on February 28th, 1959. Craiova Military Court sentenced him to 5 years of prison and to the fortune confiscation. He executes the punishment in Ostrov until April 25th, 1962.¹²³

About Brănești lot□ the teacher Liviu Trașcă from Tg.Jiu, original from this locality, remembers that 9 peasants were judged and sentenced, among which: Sanfira Ion (the group meetings were organized in his house), Dumitru Godeanu, Constantin Andrei and Constantin Petcu. Dumitru Godeanu was killed during the security investigation.¹²⁴

Alexandru Corici from Borăscu was arrested on June 9th, 1960 because he wrote an anonymous letter in 1959 and he mailed it to the CAH agricultural technician, threatening him to set fire to his house whereas it is a communist tool. Craiova Military Court

⁴⁷ *Cartea albă privind...*, p. 24

⁴⁸ *Ibidem*, p.79; Mărturie Liviu Trașcă, (2002)

⁴⁹ Mărturie Liviu Trașcă.

⁵⁰ O. Roske, „Colectivizarea agriculturii”, *Arhivele totalitarismului*, An III nr.1/ 1995, p. 173

Craiova îl condamnă la 6 ani închisoare și confiscarea totală a averii pentru uneltire contra "puterii comuniste". A fost închis la Aiud și la Gherla.⁵¹

Tot pentru "uneltire împotriva orânduririi comuniste" este condamnat și Petre Ceureanu din localitatea Peștișani. În realitate, ca și C.Cochină, P. Ceureanu a făcut propagandă împotriva colectivizării. Tribunalul Militar Craiova l-a condamnat la 8 ani închisoare. Detenția a executat-o la Craiova, Gherla, Galați, Strînești, Aiud. I-au fost confiscate casa, pământul, obiectele personale.⁵² Tot din Peștișani este și Gheorghe Soare, fost legionar, arestat în 18 iunie 1961 pentru că a denigrat modul de viață în GAC și a adus injurii comuniștilor. Cel căruia îi face aceste declarații îl dă pe mâna securității. Turnătorul mai spune că Soare i-a spus că în curând o să fie război pe care-l vor câștiga capitaliștii. Totodată, Gh. Soare i-a amenințat și i-a înjurat pe doi agenți ai colectivizării.⁵³

În Curtișoara sunt arestați: Ion Băloi, sora sa Lenuța Zamfira și Pavel Pătrașcu. Cei trei se întâlneau în casa Lenuței Zamfira, criticau politica PCR și redactau manifeste și scrisori anonime în care atacau colectivizarea și-i amenințau pe activiștii de partid.

În seama inculpatei Zamfira se pune și o scrisoare adresată președintelui Sfatului Popular prin care îl amenință pe acesta cu moartea. Zamfira a fost condamnată la 8 ani muncă silnică iar cei doi bărbați la câte 5 ani muncă silnică. Și lor li s-au confiscat averile.⁵⁴

Din Andreiești sunt arestați și judecați Gheorghe Chiliban și Vasile Crăciun pentru același motiv - propagandă

sentenced him to 8 years of prison and the fortune confiscation.¹²⁵

Constantin Cochină, from Bălănești commune was arrested by the security on April 10th, 1959. Craiova Military Court sentences him to 6 years of prison and the total fortune confiscation for working against "the communist power". He was imprisoned in Aiud and Gherla.¹²⁶

Petre Ceureanu from Peștișani is also sentenced for "working against the communist rules". Actually, like C.Cochină, P. Ceureanu made propaganda against the collectivization. Craiova Military Court sentenced him to 8 years of prison. He was imprisoned in Craiova, Gherla, Galați, Strînești, Aiud. They confiscated his house, his land, his personal objects.¹²⁷ Gheorghe Soare, a former legionary, is also from Peștișani and he was arrested on June 18th, 1961 because he depreciated the living way in CAH and he insulted the communists. He declares these things to the man who told on him to the security. This man also says that Soare told him that there would be a war that the capitalists would win. At the same time, Gh. Soare threatened and insulted two of the collectivization agents.¹²⁸

In Curtișoara they arrest: Ion Băloi, his sister Lenuța Zamfira and Pavel Pătrașcu. The three of them met in Lenuța Zamfira's house, criticized the RWP policy and wrote anonymous manifest and letters where they attacked the collectivization and threatened the party activists.

The inculpate Zamfira is also responsible for a letter addressed to the president of the Folk Council by means of which she threatens him to kill him. Zamfira was sentenced to 8 years of forced work and

¹²¹ *Ibidem*

¹²² *White Book regarding...*, p. 24

¹²³ *Ibidem*, p.79; Liviu Trașcă's Confession, (2002)

¹²⁴ Liviu Trașcă's Confession.

⁵¹ *Sentița penală nr. 214/1960*, Tribunalul Militar Craiova

⁵² Tribunalul Militar Craiova, *Sentița penală 295/1958*; Cartea albă privind... p. 26

⁵³ O. Roske, *art.cit.*, p.174

⁵⁴ *Ibidem*, p. 175, 187.

anticolectivizare. Chiliban este condamnat la 8 ani închisoare corecționară.⁵⁵

Teroarea condamnărilor din perioada 1956/57 - 1960/61 a cuprins întregul județ. Țăranul Aurel Babic din Drăgoeni a fost condamnat la 3 ani închisoare în 23 aprilie 1959 pentru □atitudine ostilă față de orânduirea socialistă□. Când a fost eliberat din penitenciar a fost trimis încă un an cu domiciliul obligatoriu în Bărăgan.⁵⁶ Pentru rezistență la colectivizare este condamnat și Gheoghe Băltărețu din comuna Bărbătești. Cei 4 ani de detenție îi ispășește la penitenciarul Aiud.⁵⁷

Constantin Bordeiași din Negomir, Benjamin Buneci din Pojogeni, Constantin Ciucă din Logrești, Vasile Ciurea din Bălteni, Vasile Dabelea din Dobrița, și alți o mulțime au fost condamnați pentru același motiv: respingerea colectivizării.⁵⁸

Învățătorul Ion Davițoiu din Brădiceni a fost un consecvent luptător pentru apărarea proprietății țărănești. A fost arestat în data de 17 aprilie 1959, iar Tribunalul Militar Craiova l-a condamnat la 17 ani temniță grea și confiscarea întregii averi.⁵⁹

Țăranul Alexandru Chilian cu domiciliul în Urechești a fost arestat, bătut și torturat la securitatea din Craiova. În 28 august 1957 Tribunalul Militar Craiova l-a condamnat la 6 ani închisoare.⁶⁰ A fost închis la Gherla și la Periprava.

the two men to 5 years of forced work. Their fortunes were also confiscated.¹²⁹

In Andreiești they arrest and judge Gheorghe Chiliban and Vasile Crăciun for the same reason – anti-collectivization propaganda. Chiliban is sentenced to 8 years of correctional prison.¹³⁰

The terror of the sentences in 1956/57 - 1960/61 encompassed the entire county. The peasant Aurel Babic from Drăgoeni was sentenced to 3 years of prison on April 23rd, 1959 for "hostile attitude to the socialist rules□. When he was released from the penitentiary, he was sent for one more year with his compulsory residence in Bărăgan.¹³¹ Gheorghe Băltărețu from Bărbătești commune is also sentenced for collectivization resistance. He executes his 4 years of prison in Aiud penitentiary.¹³²

Constantin Bordeiași from Negomir, Benjamin Buneci from Pojogeni, Constantin Ciucă from Logrești, Vasile Ciurea from Bălteni, Vasile Dabelea from Dobrița, and many others were sentenced for the same reason: for rejecting the collectivization.¹³³

The teacher Ion Davițoiu from Brădiceni was a consequent fighter for protecting the peasant property. He was arrested on April 17th, 1959, and Craiova Military Court sentenced him to 7 years of hard prison and confiscated his entire fortune.¹³⁴

The peasant Alexandru Chilian from Urechești was arrested, beaten and tortured at

¹²⁵ O. Roske, "Agriculture Collectivization", *Totalitarianism Archives*, Year III no.1/ 1995, p. 173

¹²⁶ *Criminal Sentence no. 214/ 1960*, Craiova Military Court

¹²⁷ Craiova Military Court, *Criminal Sentence 295/1958*; White Book regarding ... p. 26

¹²⁸ O. Roske, *art.cit.*, p.174

⁵⁵ *Ibidem*, p.182

⁵⁶ *Cartea albă privind...*, p. 4

⁵⁷ *Ibidem*, p. 12

⁵⁸ *Ibidem*, p. 20, 22, 30, 35.

⁵⁹ Tribunalul Militar Craiova, *Sentința 389/1959*

⁶⁰ Tribunalul Militar Craiova, *Sentința penală 354/ 1957*

¹²⁹ *Ibidem*, p. 175, 187.

¹³⁰ *Ibidem*, p.182

¹³¹ *White Book regarding...*, p. 4

¹³² *Ibidem*, p. 12

¹³³ *Ibidem*, p. 20, 22, 30, 35.

Un caz special a fost Spiridon Bușneag din comuna Bărbătești. Membru al PNL a desfășurat o intensă activitate anticomunistă din 1946 când a făcut o puternică propagandă împotriva Blocului Partidelor Democratice. Angajat la stația de apă Secu (ce toponim !) a desfășurat activitate anticomunistă în rândul muncitorilor cărora le spune că lagărul comunist va fi distrus de către americani.⁶¹ A continuat să-i discrediteze pe comuniști și a combătut cu insistență colectivizarea. A fost arestat în octombrie 1958 și condamnat la 10 ani închisoare și confiscarea averii.⁶² A fost închis la Gherla.

Ion Gh. Fota din Strâmba-Jiu a fost soldat în războiul purtat pentru recăștigarea Basarabiei. A fost prizonier în URSS din 1942 până în 1945. A cunoscut pe viața viața colhoznicilor sovietici. Revenit în țară n-a precupețit nici un efort să-și convingă consătenii de nenorocirile pe care le aduce colectivizarea. În 1 august 1961 a fost arestat și depus la securitatea din Craiova și cercetat de securistul Victor Fota (!). A fost condamnat la 3 ani închisoare pentru "uneltire contra regimului"⁶³. A trecut prin închisorile Craiova, Gherla, Grindu, Periprava. Casa confiscată atunci și-a recuperat-o abia după 19 ani.⁶⁴

Nicolae Medrega din Săcelu-Novaci este un țăran cu 4 clase născut în București. Sentința de condamnare⁶⁵ îl învinuiește de "uneltire contra ordinii sociale". Iată în sinteză plâsmuirile politice ale acestui tribunal popular: "În fapt inculpatul

Craiova security. On August 28th, 1957 Craiova Military Court sentenced him to 6 years of prison.¹³⁵ He was imprisoned in Gherla and Periprava.

A special case was represented by Spiridon Bușneag from Bărbătești commune. As a PNL member, he had developed an intense anticommunist activity since 1946 when he made a strong propaganda against the Democratic Parties Block. Working at the water station Secu (what a toponym!) he developed an anticommunist activity among the workers to whom he said that the communist camp would be destroyed by the Americans.¹³⁶ He continued to discredit the communists and he insistently combated the collectivization. He was arrested in October 1958 and sentenced to 10 years of prison and to the fortune confiscation.¹³⁷ He was imprisoned in Gherla.

Ion Gh. Fota from Strâmba-Jiu was a soldier in the war for taking back Basarabia. He was a prisoner in USSR since 1942 to 1945. He knew by himself the life of the soviet kolkhoz. Coming back to the country, he made no effort to convince his neighbours regarding the disasters brought by the collectivization. On August, 1st 1961 the security man Victor Fota was arrested and brought to Craiova security (!). He was sentenced to 3 years of prison for "working against the system"¹³⁸. He was imprisoned in Craiova, Gherla, Grindu, Periprava. The house that was confiscated then was recovered only 19 years after the event.¹³⁹

Nicolae Medrega from Săcelu-Novaci is a peasant with an education of 4

¹³⁴ Craiova Military Court, Sentence 389/1959

⁶¹ *Cartea albă privind...* p.23

⁶² Tribunalul Militar Craiova, Sentința penală 609/ 1958

⁶³ Tribunalul Militar Craiova, Sentința penală nr. 207/ 1961

⁶⁴ Mărturie I. Fota, 1999

⁶⁵ Tribunalul Militar Craiova, Sentința penală nr.694/ 1959

¹³⁵ Craiova Military Court, *Criminal Sentence 354/ 1957*

¹³⁶ *White Book regarding...* p.23

¹³⁷ Craiova Military Court, Criminal Sentence 609/ 1958

¹³⁸ Craiova Military Court, Criminal Sentence no. 207/ 1961

¹³⁹ I. Fota's Confession, 1999

Medrega Nicolae, fost chiabur, a desfășurat activitate de agitație dușmănoasă împotriva regimului democrat-popular din R.P.R. și împotriva măsurilor luate în ce privește transformarea socialistă a agriculturii... În discuțiile avute cu mai mulți țărani muncitori i-a îndemnat pe aceștia să nu se încadreze sau să se retragă din întovărășirea agricolă deoarece regimul democrat - popular va fi răsturnat în urma unui război dezlănțuit de către statele imperialiste iar în țara noastră se va instaura un regim de tip burghez care va lua măsuri represive împotriva celor încadrați în formele socialiste ale agriculturii... În continuare sentința face referire la țărani care au fost racolați de către inculpat. N. Medrega este condamnat la 10 ani muncă silnică și 6 ani degradare civică în virtutea prevederilor celebrului articol 209 din Codul Penal. Totodată i se confiscă întreaga avere personală și este obligat să plătească 600 lei cheltuieli de judecată. A fost închis la Craiova, Oradea, Gherla și Periprava. Tot 10 ani închisoare au primit Ion Munteanu și fratele său Șerban Munteanu, primul țăran iar al doilea preot din comuna Bărbătești.⁶⁶ Au fost închiși împreună la Craiova și Gherla și separat la Stoinești, Salcia, Măcin, Tulcea, Periprava, respectiv la Luciu Giurgeni și Ostrov.

Constantin Cucu din Poiana Seciuri a fost arestat în 19 octombrie 1959 pentru uneltire contra ordinii sociale. A criticat regimul democrat popular și colectivizarea. I-a determinat pe țărani să nu se înscrie în G.A.C., spunându-le că vin americanii și-i pedepsesc pe cei care se înscriu. Atitudine dușmănoasă față de regimul comunist a exprimat și în timpul revoluției din Ungaria. Tribunalul Militar Craiova l-a condamnat la 7 ani închisoare, 5 ani interdicție și confiscarea averii.⁶⁷

Politica agrară a PCR a fost sprijinită de o legislație agresivă și de o

grades, born in Bucharest. The sentence¹⁴⁰ blames him for "working against the social order". Here are, in synthesis, the political figments of this folk court: "Actually, the inculcate Medrega Nicolae, a former rich peasant, developed enemy activity against the folk-democratic system of R.P.R. and against the measures taken against the socialist transformation of the agriculture... By talking to several working peasants, he encouraged them not to have a job in or to retire from the agriculture partnership because the folk-democratic system would be turned over after a big war by the imperialist states and in our country there would be a bourgeois system that would take repressive measures against the ones framed in the socialist forms of the agriculture... Furthermore, the sentence refers to the peasants that had been recruited by the inculcate. N. Medrega is sentenced to 10 years of forced work and 6 years of civic degradation under the stipulations of the famous article 209 of the Criminal Code. At the same time, they confiscate all his personal fortune and he is forced to pay 600 lei as judging expenses. He was imprisoned in Craiova, Oradea, Gherla and Periprava. Ion Munteanu and his brother, Șerban Munteanu, were also sentenced to 10 years of prison, the first one was a peasant and the second one a priest from Bărbătești commune.¹⁴¹ They were imprisoned together in Craiova and Gherla and separately in Stoinești, Salcia, Măcin, Tulcea, Periprava, respectively in Luciu Giurgeni and Ostrov.

Constantin Cucu from Poiana Seciuri was arrested on October 19th, 1959 for working against the social order. He criticized the folk democratic system and the collectivization. He determined the peasants not to register to C.A.H., telling them that the Americans would punish the ones who registered. He also expressed an enemy

⁶⁶ *Cartea albă privind...*, p. 60.

⁶⁷ Tribunalul Militar Craiova, *Sentința penală 39/ 1960* și Tribunalul Militar Reg.II militară București, *Sentința penală nr. 384/ 1960*.

justiție obedientă care a aplicat cu zel această legislație.⁶⁸

Frecvența elaborării legilor, decretelor, hotărârilor Consiliului de Miniștri, multitudinea instrucțiunilor de aplicare a acestora făcea imposibilă cunoașterea acestora, chiar și de către specialiști. Legislația comunistă a determinat schimbări radicale în regimul juridic al proprietății funciare și în raporturile sociale din mediul rural. Legislația respectivă a sprijinit decisiv, și în etape succesive și graduale politica regimului comunist de preluare de către stat a întregii proprietăți asupra pământului și de centralizare a problematicii referitoare la agricultură. Legislația și justiția au slujit cu acribie la înfrângerea rezistenței țărănimii la colectivizare, reușind în cele din urmă să zdrobească orice rezistență și să-i transforme pe țărani într-o armată tăcută de robi ai sistemului. Aceeași legislație l-a deposedat pe țăran de toate bunurile, într-o primă etapă și de producțiile obținute, în cele din urmă. Legile, decretetele, hotărârile de guvern, pe de o parte și instanțele de judecată pe de altă parte au patronat represiunea continuă și continuată asupra locuitorilor satelor inoculându-le o frică viscerală față de instituțiile de represiune. Aproape toate abuzurile săvârșite de către cohortele de activiști ai colectivizării au avut acoperire juridică în aceste norme juridice emise de regimul comunist.

La sfârșitul deceniului al VI-lea procesul colectivizării agriculturii parcurge ultima sa fază. În mare măsură rezistența țărănimii a fost diminuată. Orice posibilitate opoziționistă a fost serios îngrădită. Mijloacele de presiune au devenit mai

attitude to the communist system during the revolution in Hunary. Craiova Military Court sentenced him to 7 years of prison, 5 years of interdiction and confiscated his fortune.¹⁴²

The RWP agrarian policy was supported by an aggressive legislation and by an obedient justice that applied this legislation with ardour.¹⁴³

The frequency of elaborating the laws, the decrees, the decisions of the Minister Council, many instructions of applying them made it impossible to know them, even for the specialists. The communist legislation determined radical changes in the juridical system of the territorial property and in the social reports in the rural environment. The respective legislation supported decisively and in successive and gradual stages the policy of the communist system for the state to take the entire property on the land and to centralize the problems referring to the agriculture. The legislation and the justice worked accurately for defeating the peasants' resistance to collectivization, finally managing to crash any resistance and to change the peasants into a silent army of slaves of the system. The same legislation dispossessed the peasant from all his goods, in a first stage, and by the obtained products, finally. The laws, the decrees the governmental decisions, on one hand and the judging courts on the other hand have patronized the continuous and continued repression on the village inhabitants, inoculating a visceral fear for the repression institutions. Almost all the abuses accomplished by the crowds of collectivization activists had a juridical cover in these juridical norms emitted by the communist system.

At the end of the 6th decade, the

¹⁴⁰ Craiova Military Court, Criminal Sentence no.694/ 1959

¹⁴¹ *White Book regarding...*, p. 60.

⁶⁸ A se vedea Gh. Iancu, V. Țărău, O. Trașcă (editori), *Colectivizarea agriculturii în România. Aspecte legislative 1945-1962*, Editura Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca, 2000

¹⁴² Craiova Military Court, *Criminal Sentence 39/ 1960* and Military Court Reg.II Bucharest, *Criminal Sentence no. 384/ 1960*.

¹⁴³ See Gh. Iancu, V. Țărău, O. Trașcă (publishers), *Agriculture Collectivization in Romania. Legislative Aspects 1945-1962*, University Press of Cluj, Cluj-Napoca, 2000

□ rafinate □.

Gh. I. Gorun spunea că pentru a obține o adeverință de la sfatul popular te confruntau cu o situație incredibilă: □ Ți se puna în față o coală de hârtie pe care să-ți completezi cererea de înscriere în G.A.C., de bunăvoie și nesilit de nimeni. Dacă refuzai erai trimis acasă fără adeverință. □⁶⁹

Cum rezultatele se lăsau așteptate, agenții colectivizării au început să-i șicaneze pe copiii țăranilor □ refractari □. Începând cu copilașii din clasele primare și până la studenți, toți fiii celor ce respingeau colectivizarea erau trimiși acasă spre a-și convinge părinții să se înscrie la colectivă. Aricli Voinea își amintește că nepoții ei, elevi în clasa a II-a, a V-a și a VII-a, trimiși acasă de la școală traversau grădinile fiindcă le era rușine să se deplaseze pe șosea când, de fapt, trebuiau să fie la școală.⁷⁰

Tinerii obligați să-și satisfacă serviciul militar se întâlneau cu aceeași situație. Dacă părinții aveau ceva avere sau nu s-au înscris în G.A.C. erau trimiși la muncă. La cariere de piatră, în construcții, la CFR, în minele de cărbuni sau la petrol. Dumitru Panfiloiu din comuna Mătășari povestește: □ Tata a fost notar și avea vreo 30 hectare de pământ. Am reușit să termin liceul. Când a trebuit să merg la armată am devenit fiu de chiabur. Locul meu era la munca de jos. Am fost trimis pe un șantier de construcții la Giarmata, lângă Timișoara. Acolo am făcut trei ani de armată. Armata mea a însemnat: roabă, lopată, târnăcop. Au făcut armata cu mine și alți tineri din Mătășari □.⁷¹

Așadar, pentru Partidul Comunist, colectivizarea agriculturii a fost la fel de importantă ca și preluarea puterii totale. Comuniștii români au știut că dacă tolerează

agriculture collectivization process crosses its last phase. The peasants' resistance had been mostly diminished. Any oppositionist possibility was seriously bordered. The pressure means had become more "refined".

Gh. I. Gorun said that, in order to obtain a certificate for the folk council, one had to face an incredible situation: □ They gave you a sheet that you should have used for completing your demand to register to C.A.H., purposely and in an unforced manner. If you said no, you were sent home with no certificate. □¹⁴⁴

As the results delayed, the collectivization agents started to tease the children of the "reluctant" peasants. Starting with the children in the primary school and getting to students, all the sons of the ones who rejected the collectivization were sent home in order to convince their parents to register to the collective. Aricli Voinea remembers that her grandchildren, pupils in the 2nd, 5th and 7th grade, being sent home from school, crossed the gardens because they were ashamed to walk on the road when they were actually supposed to be at school.¹⁴⁵

The young men forced to satisfy their military service met the same situation. If their parents had some fortune or they had not registered to C.A.H., they were sent to work. To stone quarries, constructions, CFR, in the charcoal mines or to petrol. Dumitru Panfiloiu from Mătășari commune says: "My father was a notary and he had around 30 hectares of land. I managed to graduate high school. When I had to go to the army, I became a rich peasant's son. My place was at the hard work. I was sent to a construction site in Giarmata, near Timișoara. There I accomplished three years of army. My army meant: wheelbarrow, shovel, axe. There were also other young men from Mătășari □.¹⁴⁶

⁶⁹ Mărturie Gh. I. Gorun

⁷⁰ Mărturie Aricli Voinea.

⁷¹ Mărturie Dumitru Panfiloiu (2002).

¹⁴⁴ Gh. I. Gorun's Confession

¹⁴⁵ Aricli Voinea's Confession.

¹⁴⁶ Dumitru Panfiloiu's Confession (2002).

proprietatea privată în agricultură, puterea le este periclitată.

Țăranii au răspuns la această politică cu o atitudine de împotrivire generalizată, pasivă sau activă. Multitudinii mijloacelor de presiune s-a răspuns cu o multitudine de forme de împotrivire. Acestea au mers de la critica și injurierea regimului comunist, la tergiversarea și refuzul înscrierii în gospodăriile colective. De la bătăile aplicate activiștilor, la devastări ale sediilor GAC-urilor sau sfaturilor populare. De la incendierea recoltelor (în special furaje) la sabotarea activității întovărășirilor și gospodăriilor colective. De la rezistența individuală violentă la adevărate răscoale în lumea satelor.

Țăranul Virgil Dănăcioiu din satul Valea cu Apă a dat foc la întreaga bază furajeră a gospodăriei colective din acest sat. Acțiunea s-a produs în 31 octombrie 1962, îndată după încheierea colectivizării în această localitate. Dănăcioiu nu a recunoscut, atunci, că el este autorul incendiului. Bănuiala autorităților s-a canalizat către el întrucât se dovedise adversar hotărât al colectivizării. A fost reținut mai mulți ani, perioadă în care a fost bătut, cu bestialitate, în special la tălpile picioarelor. La revenirea din detenție, după 3 ani, a continuat să respingă colectivizarea deși starea lui de sănătate se deteriorase grav ca urmare a bătăilor primite. După câțiva ani a decedat⁷².

Asemenea acte de răzbunare s-au produs și la alte baze furajere ale diverselor gospodării colective din județ.

Profesorul Nicolae Popescu își amintește de o formă specială de rezistență: munca superficială sau în bătaie de joc efectuată în campaniile agricole. Țăranii colectivști își dau seama că produsele muncii au altă destinație și n-au nici un interes să realizeze o muncă de calitate.⁷³

Therefore, for the Communist Party, the agriculture collectivization was as important as taking over the total power. The Romanian communists knew that, if they tolerated the private property in agriculture, their power was endangered.

The peasants were passively or actively against this policy. They were in many ways against the multitude of pressure means. They went from criticizing and insulting the communist system to protracting and refusing to register to the collective households. From the beating applied to the activists, to devastations of the C.A.H. or folk council headquarters. From setting fire to the crops (especially forages) to sabotaging the activity of the partnerships and of the collective households. From the individual violent resistance to real revolts in the village world.

The peasant Virgil Dănăcioiu from Valea cu Apă village set fire to the entire forage basis of the collective household of this village. The action occurred on October 31st, 1962, immediately after contracting the collectivization in this locality. Dănăcioiu did not acknowledge at that time that he was the author of the fire. The authorities' suspicion went to him whereas he had proved to be a categorical enemy of the collectivization. He was arrested for several years during which he was violently beaten, especially on his feet. When coming back from the detention, after 3 years, he continued to reject the collectivization even if his health was seriously damaged as a consequence of the beats he had received. He died in a few years¹⁴⁷.

Such revenge acts also occurred in other forage bases of different collective households in the county.

The teacher Nicolae Popescu remembers a special type of resistance: superficial or mocking work accomplished in

⁷² Mărturie Anicuța Bunoiu, fiica victimei (2003); Acțiuni de mare amploare împotriva colectivizării au avut loc la Piscuri și la Văgiulești – Ungureni. A se vedea Gheorghe Gorun, Hadrian Gorun, „Răscoala anticomunistă de la Piscuri (iulie 1950)”, în *Anuarul de Istorie Orală*, V, 2004

⁷³ Mărturie N. Popescu (2002).

Despre sustragerile de produse nu spun decât că această practică s-a generalizat în condiții în care sătenii nu primeau nimic pentru munca efectuată.

III. Câteva concluzii cu privire la colectivizarea județului Gorj și despre cercetarea problemei

Colectivizarea satelor din județul Gorj n-a avut nici o rațiune economică. Peste două treimi din satele gorjene sunt așezări de deal și submontane cu slabe condiții pedo-climatice pentru dezvoltarea culturilor agricole.

Puterea comunistă a recrutat numeroși susținători din acest județ, în special pentru instituțiile represive de securitate și miliție, dar și în activul înalt al partidului. Grigore Geamănu, fost vicepreședinte al Frontului Plugarilor și secretar de stat în Ministerul de Interne⁷⁴ este foarte cunoscut. Fiecare dintre aceștia s-au angajat în competiția pentru colectivizare. Au insistat să-i colectiveze pe cei din satele vecine, dar le-au cruțat pe cele din care pleaseră.⁷⁵ Așa se explică faptul că localități apropiate, cu aceleași condiții de relief și sol au o soartă diferită. Unele sunt colectivizate, altele rămân cu gospodării individuale.

În Gorj, ca de altfel în toată țara, rezistența la colectivizare a mers de la forme foarte slabe (ca și inexistente în cazul primelor gospodării colective) la împotrivire individuală sau în grupuri restrânse, (situația cea mai frecventă) și până la răscoale țărănești.

Comuniștii au înființat gospodării colective acolo unde au dorit. N-au contat nici condițiile improprie pentru practicarea

the agricultural campaigns. The collectivists peasants realize that the work products have another destination and they have no interest to accomplish a qualitative work.¹⁴⁸ Regarding the product evasions, they only say that this practice was generalized as the peasants received nothing for their work.

III. Some Conclusions regarding the Collectivization of Gorj county and regarding the Problem Research

The village collectivization in Gorj county had no economical reason. More than two thirds of Gorj villages are placed on hills, having weak pedo-climatic conditions for developing the agricultural cultures.

The communist power recruited numerous supporters from this county, especially for the repressive institutions of security and police but also in the high active of the party. Grigore Geamănu, the former vice-president of the Ploughmen Front and state secretary in the Ministry Intern Affairs¹⁴⁹ is very well-known. Each one of them was in the competition for collectivization. They insisted to collectivize the ones in the neighboured villages, but they spared the ones from where they had left.¹⁵⁰ This is the reason why close localities, having the same relief and soil have a different destiny. Some of them are collectivized, others remain with individual households.

In Gorj, as in the entire country, the resistance to collectivization went from weak forms (insignificant in case of the first collective households) to individual objection or in more restraint groups (the most frequent situation) to peasant revolts.

The communists settled collective

¹⁴⁷ Anicuța Bunoiu's Confession, the victim's daughter (2003); Great actions against the collectivization also occurred in Piscuri and Văgiulești – Ungureni. See Gheorghe Gorun, Hadrian Gorun, "Anticommunist Revolt of Piscuri (July 1950)", in *Oral History Yearbook*, V, 2004

⁷⁴ I. N. Rădoi, *Memorii*, Caiet III, p. 18

⁷⁵ Mărturie, Gh. I. Gorun.

¹⁴⁸ N. Popescu's Confession (2002).

¹⁴⁹ I. N. Rădoi, *Memories*, Notebook III, p. 18

¹⁵⁰ Gh. I. Gorun's Confession.

unei agriculturi mecanizate și nici rezistența (intensă sau slabă) a țăranilor. N-au scăpat de colectivizare decât acele sate care se bucurau de o anumită protecție în aparatul înalt de partid sau în structurile de conducere ale securității sau miliției. În linii generale colectivizarea a fost încheiată în martie 1962.

Și în județul Gorj, efectele colectivizării au fost dramatice. Marea majoritate a țăranilor gorjeni își asigurau subzistența, în principal, din creșterea animalelor. Treptat, suprafețele pășunilor s-au redus. Islazurile comunale au căpătat alte destinații sau au fost folosite numai pentru animalele gospodăriilor colective. Slaba fertilitate a acestora nu era în măsură să asigure nici hrana acestor animale, proprietate □obștească□.

Decăderea satelor colectivizate este totală. În contrast, localitățile necolektivizate cunosc o relativă prosperitate. Acestea se prezintă ca niște □insulițe□ de □capitalism□ în □oceanul□ sărăciei colectivistice.

Colectivizarea agriculturii, drama țăranilor și părăgirea satelor este o dureroasă pagină a istoriei imediate. O istorie care trebuie scrisă și cunoscută. Cercetarea este anevoioasă iar cercetătorul este pândit de o mulțime de imponderabile.

Istoria □oficială□ este incompletă și neconcludentă. Ea a tratat acest capitol ca pe un mare triumf al politicii Partidului Comunist. Istoria a fost copleșită de propagandă și de ideologie. Sursele predilecte, chiar exclusive de informare au fost documentele PCR, cuvântările și □operele□ conducătorilor de partid și de stat. Documentele de arhivă sunt laconice. Ele pot servi cel mult pentru descifrarea aspectului cantitativ al procesului. Arhivele □răspund□, în cel mai bun caz, la întrebările unde, când și cu câți țărani s-au înființat gospodăriile agricole colective.

Arhivele rămân mute atunci când trebuie să înfățișeze cercetătorului metodele

households where they wanted to. They did not care for the inadequate conditions for practicing a mechanized agriculture or for the (intense or weak) resistance of the peasants. The only villages who got away from collectivization were the ones that enjoyed a certain protection in the high party device or in the leading constructions of security or of police. In general lines, the collectivization was ended in March 1962.

In Gorj, the collectivization effects were also dramatic. Most of the peasants of Gorj mainly provided their subsistence by raising animals. Gradually, the pasture surfaces reduced. The communal pastures got other destinations or they were used only for the animals of the collective households. Their weak fertility was not able to provide the food for these animals, a "village" property".

The decrease of the collectivized villages is total. In contrast, the non-collectivized localities know a relative prosperity. These are presented like some "islands" of "capitalism" in the "ocean" of the collectivist poverty.

The agriculture collectivization, the peasants' drama and the village heath is a painful page of the immediate history. A history that should be written and known. The research is difficult and the researcher is ambushed by a lot of imponderables.

The "official" history is incomplete and non-decisive. It treated this chapter as a big triumph of the Communist Party policy. The history was overwhelmed by propaganda and ideology. The predilect sources, even the exclusive informing ones were the RWP documents, the speeches and the "works" of the party and state leaders. The archive documents are laconic. They may serve at maximum as decoding the quantitative aspect of the process. The archives "answer" in the best case to the questions where, when and by means of how many peasants the collective agricultural households were settled.

The archives remain mute when they should show the researcher the methods used for "convincing" the peasants, their efforts to

folosite pentru □convingerea□ țăranilor, zbaterele acestora pentru a evita deposedarea lor de pământ, suferințele inimaginabile îndurate de aceia care s-au opus, fie și foarte timid, uraganului colectivizării. Neputincioasă este și presa. Ea nu oferă nici un indiciu pentru stabilirea adevărului. Sau poate fi de folos în situația în care □informația□ se întoarce pe dos. Hotărârile instanțelor care i-au judecat și i-au condamnat pe țărani sunt mincinoase și calomnioase. Toți țărani care au ajuns în □sălile pașilor pierduți□ sunt etichetați ca □dușmani ai poporului□, □uneltitori împotriva regimului democrat-popular□, indivizi care □subminează puterea□ etc. Cu alte cuvinte, toți sunt niște proscrisi.

Așadar, singurul în măsură să ofere o imagine veridică despre colectivizare cu tot noianul său de suferințe, este mentalul colectiv. Memoria colectivă este depozitarul unor prețioase □întâmplări□ care țin de fenomenul colectivizării.

Contestate vehement de către istoricii pozitiviști, acceptate cu generozitate de către creatorii □noii istorii□, sursele orale sunt instrumente de lucru la fel de valoroase precum documentele istorice. În domeniile pentru care documentele oficiale distorsionează adevărul, sursele orale trec pe primul plan în activitatea de investigare. Este și cazul cercetării de față.

Având în vedere timpul scurs de la derularea evenimentelor, peste 40-50 de ani am avut de înfruntat câteva impedimente. Primul ține de factori obiectivi: vârsta foarte înaintată a martorilor și/sau participanților și (uneori) alterarea informației stocată în memorie un timp îndelungat. Pentru descifrarea procesului colectivizării ca întreg a trebuit să chestionăm un număr mare de oameni care au fost martorii colectivizării. Un fapt câștigat al acestor investigații este acela că toți redau cu exactitate aceleași metode și procedee folosite de către instituțiile statului și organismele de partid pentru a-i obliga pe țărani să se înscrie în

avoid their land dispossession, the incredible miseries suffered by the ones who objected, even in a shy manner, to the collectivization storm. The press has no power. It offers no clue for establishing the truth. Or it may be useful when the "information" comes back in reverse. The decisions of the courts that judged and sentenced the peasants are slanderous and not true. All the peasants who got to the "halls of the lost steps" are tagged as "the people's enemies", "workers against the folk-democratic system", individuals "who undermine the power" etc. In other words, all of them are outlaws.

Therefore, the only one that is able to offer a real image on collectivization, including its many miseries, is the collective mentality. The collective memory is the holder of some precious "circumstances" related to the collectivization phenomenon.

Categorically contested by the positivist historians, generously accepted by the creators of "the new history", the oral sources are working tools as valorous as the historical documents. In the fields where the official documents distort the truth, the oral sources are primary for the investigating activity. It is the case of the present research.

Considering the time that passed from the events development, after 40-50 years we also had to face some obstacles. The first one refers to some objective factors: the agedness of the witnesses and/or of the participants and (sometimes) the alteration of the information stocked in the memory for a long time. For decoding the collectivization process as a whole, we had to question a big number of people who were witnesses of the collectivization. A good thing of these investigations is that everybody talks exactly about the same methods and proceedings used by the state institutions and by the party bodies in order to force the peasants to register to the collective households. The differences of methods refer only to the imagination of the collectivization agents. It is the same for the peasants' attempts to back out.

The current analysis does not clear

gospodăriile colective. Diferențele de metode țin numai de imaginația agenților colectivizării. La fel și încercările țăranilor de a se eschiva.

Prezenta analiză nu lămurește exhaustiv problematica colectivizării județului Gorj și nici rezistența satelor la colectivizare. Cercetarea va fi continuată și aprofundată, astfel încât această dureroasă pagină de istorie contemporană a României să fie cunoscută atât de publicul larg, cât și de specialiști. Cu siguranță în fiecare sat a existat măcar cineva care s-a opus într-o formă sau alta colectivizării. Considerăm că orice gest de acest fel trebuie cunoscut. Este necesară, de asemenea, cercetarea istoriei agriculturii colectivizate. Trebuie să știm de la cei care au trăit în satele colectivizate cum i-a transformat viața în G.A.C. (C.A.P.) și ce consecințe pe termen mediu și lung a avut și are agricultura □socialistă□ pentru țăranul român.

exhaustively the collectivization problems of Gorj county or the village resistance to collectivization. The research will be continued and deepened so that this painful page of contemporary history of Romania should be known both by the large public and by the specialists. Certainly, in every village there was at least one person who opposed the collectivization, in any way. We consider that any gesture of this type should be known. It is also necessary to research the history of the collectivized agriculture. We should know, from the ones who lived in collectivized villages how Life in C.A.H. (C.A.P.) changed them and what are the consequences on a medium and short term of the “socialist” agriculture for the Romanian peasant.